

Sti z zborovanja desete redne konvencije

Odbor SNPJ zmanjšal. Njegove se smeje v bodoče delati le v dveh letih. Odlog, da se gl. odbornikom ne pravica glasovanja na konvenciji, propadel

Na sejo desete redne konvencije (v sredo, 24. maja popoldne) so se zbrali delegati iz vseh okrajev. Na začetku se je poročila delegatka iz Ljubljane, ki je v imenu gl. odbora poročila o delu odbora v preteklih letih. Njena poročila so bila kratka in jedrasta. Odbor je bil v preteklih letih zelo aktivna organizacija, ki je delovala na vseh področjih. Njena delovanja so bila uspešna in so privedla do številnih pozitivnih sprememb. Odbor je bil v preteklih letih zelo aktivna organizacija, ki je delovala na vseh področjih. Njena delovanja so bila uspešna in so privedla do številnih pozitivnih sprememb.

Sprejet je bil predlog, da predsednik pripravljalnega odbora čikaških društev SNPJ preskrbi vse potrebno za slika-nje delegatov. Danes (četrtek) zvečer je v konvenciji dvorani predavanje br. Antona Gardna, pomožnega urednika Prosvete, o predmetu "Bodočnost naših podpornih organizacij". Vstop je prost.

Federacija brezposelnih se razbila

Čikaški odbor brezposelnih odstopil. Federacijo okupirale levčarske skupine

Chicago. — Prva konvencija federacije brezposelnih, na kateri je bilo zastopanih 900 klubov, je nasledila na čeri in se razbila. S to federacijo se je zgodilo alično kot na primer s Federated-Labor party po vojni. Njeni ustanovitelji so sedaj zunaj, federacija pa so okupirali komunisti in druge levčarske skupine, v glavnem pod vodstvom Konference za progresivno akcijo.

Komunisti niso bili povabljeni na konvencijo, ampak so vseeno prišli, dobili vstop in jo končno s pomočjo drugih skupin okupirali. Voditelji Chicago Workers Committee on Unemployment, ki so ustanovili federacijo, so si jo tako zamislili, da bi pridružene skupine obdržale avtonomijo ter v potrebnih slučajih kooperirale druga z drugo.

Bili pa so poraženi. Konvencija je sprejela sklep, da imajo vse skupine po mestih skupno centralno vodstvo in organizacijo, ne glede na ideološke razlike. Voditelji čikaškega odbora so v tem videli past za vse manjšinske grupe, ker bi se morale hočeš nočeš podvreči dominantni skupini. V mnenju, da se na ta način ne da zgraditi federacije, v kateri bi bile zastopane razne skupine, so se odstranili pred zaključkom konvencije.

Julija meseca se bo v Columbusu, O., vršila konvencija tistih grup, katere je organizirala Konferenca za progresivno delavsko akcijo. Komunisti se pripravljajo, da okupirajo tudi to konvencijo.

Kazanje Hitlerjevega filma prepovedano v Avstriji. Zeltweg, Avstrija, 24. maja. — Vojaške čete so okupirale to mesto, da preprečijo kazanje filma, v katerem nastopa nemški diktator Hitler. Ko so avtoritete izdale prepoved, je več tisoč fašistov priredilo demonstracije, ki so končale v izgredih. Vojski in žandarmeriji so po daljši bitki razpršili demonstrante.

Kraval v francoski zbornici. Pariz, 24. maja. — Naznanilo premijerja Daladiera, da bo Francija podpisala Mussolinijev mirovni pakt, je izzvalo velikanski vihar v poslanski zbornici. Daladier je podal to naznanilo kot odgovor na grožnjo poslance Louisa Marina, voditelja francoskih nacionalistov, da bo zbornica strmoglavila Daladierjevo vladno, ako bo slednja odobrila Mussolinijev načrt.

Izvajanje programa inflacije. Chicago, 23. maja. — Prva znamenja, da je vlada pričela agresivno izvajati inflacijski program, so pokazale aktivnosti na borzah in kupovanje vladnih vrednostnih papirjev. Doznanlo se je, da je federalna rezervna banka v Chicagu kupila vladne bonde. Federalna rezervna banka v New Yorku se še ni udeležila aktivnosti na borzi, a pričakuje se, da to odpre v prihodnjih par dneh.

PREMIJERJE MED KITAJSKO IN JAPONSKO

Jajonska ustavila prodiranje armade proti Peipingu. V kratkem se bodo otvorila pogajanja glede vzpostavitve trajnega mira. Japonski kabinet odobril načrt, da vlada kupi vzhodno kitajsko železnico od sovjetske Rusije

Tokio, 24. maja. — Vojni urad je danes podal izjavo, da je nevarnost bitke za posest Peipinga odstranjena in da bo premirje med Japonsko in Kitajsko v kratkem vstopilo v veljavo.

Vojne operacije v okolišju Peipinga so takorekoč končane, ne da bi japonske čete okupirale to staro kitajsko prestolno mesto.

Določbe premirja, ki jih je objavila japonska časopisna agencija Rengo, predvidevajo evakuacijo Peipinga po kitajskih četah in umaknitev do črte, ki se vleče severno od Peipinga proti jugovzhodu do morja. Ta črta se prične pri Yenkingu, 50 milj severno od Peipinga in severno od velikega zidu ter gre skozi mesta Cangping, Sunyi Paoti in Lutai. Slednje mesto se nahaja 30 milj severno od Tientsina, v bližini morja.

Časopisna poročila se dalje glase, da se bodo v Peipingu v kratkem otvorila pogajanja glede vzpostavitve permanentnega mira.

Japonski vojaški poveljniki so dali zagotovilo, da njihove čete ne bodo okupirale starodavnega mesta Mančus, ker se je kitajska armada mirno umaknila iz mesta.

Regularne kitajske čete so zapustile Peiping v ponedeljek zvečer in dospole v Cangsintien, ki se nahaja sedem milj južno od Peipinga. Straža okrog japonskega posaništva v Peipingu je bila pojačena in japonsko prebivalstvo v mestu je navdušeno pozdravilo prihod novih čet.

Japonski kabinet je včeraj odobril proceduro, da vlada kupi od sovjetske Rusije vzhodno kitajsko železnico, ki je skupna last Rusije in Kitajske, v Mandžuriji. Zadevna pogajanja med Rusijo in Japonsko se bodo v kratkem otvorila v Tokiju.

Mokrači zmagali z veliko večino v New Yorku

New York, 24. maja. — Volilci te države so se z večino milijon glasov izrekli za preklic osemnajstega amandmanta. Izvolili so vseh 150 delegatov, ki bodo glasovali za preklic prohibicije na državni konvenciji, ki se odpravi 27. junija.

Velikanski poraz je presenetil suhače, ki so pričakovali, da bodo izvoljeni njihovi kandidati v podeželskih volilnih distriktih in nekaj tudi v mestih. New York je že šesta država, ki se je izrekla za preklic osemnajstega amandmanta.

Otvoritev Mooneyjeve obravnave

Mooney izjavil, da ni kriv dejanj, ki jih navaja obtožnica

San Francisco, Cal., 24. maja. — Nova obravnava proti Mooneyju na podlagi stare obtožnice v zvezi z eksplozijo bombe v San Franciscu ob priliki parade za vojno pripravljenost l. 1916 je bila včeraj otvorenja. Prvi dan obravnave je bil zaključen z neuspešnim zbiranjem porotnikov. Obravnavi predseduje sodnik Louis H. Ward.

Mooney je sedel v sredi svojih odvetnikov; med slednjimi je tudi veteran v boju za osvoboditev Mooneyja, odvetnik F. P. Walsh. Med avdijenco sta bili tudi Mooneyjeva mati, Mary Mooney in Mooneyjeva žena, Rena.

Mooney je bil pred par dnevi pripeljan sem iz ječe San Quentin, kamor je bil poslan v dosmrtni zapor po prvi obravnavi, na kateri je bil spoznan krivim v zvezi z eksplozijo bombe, ki je ubila deset ljudi in ranila več drugih.

Obravnava je potekla brez značilnih incidentov. Z zbiranjem porotnikov se bo nadaljevalo, a dvomljivo je, da bo ta procedura danes zaključena.

Obravnava je bila otvorena, ko je Mooney izjavil, da ni kriv dejanj, ki mu jih očita 17 let stara obtožnica. Mooney je bil v civilni obleki in brez verig, katere je imel na rokah, ko so ga šerifovi deputirali pripeljati iz jetnišnice v poslopje sodišča.

Morgan ni plačal dohodninskega davka

Senzacionalno zaslišanje pred senatnim odsekom

Washington, D. C., 24. maja. — J. Pierpont Morgan, glavna največje privatne finančne institucije, je včeraj na zaslišanju pred senatnim odsekom za denarne in bančne zadeve priznal, da ni plačal dohodninskega davka v zadnjih treh letih.

On in njegovi pravni svetovalci so izjavili, da finančna firma ni napravila dobička v teh treh letih in valed tega tudi ni plačala dohodninskega davka.

Za Morgana se je zavzel senator Glass, ki je poudarjal, da se vsak davkoplačevalec, velik ali majhen, posluži vsake prilike, da se izogne plačtvi davkov. Ta izjava je izzvala ostro besedno bitko med Glassom in senatorjem Cousensom.

New York, 24. maja. — Morganova izpoved pred senatnim odsekom je ustvarila senzacijo v wallstreetakih krogih, ker je pokazala, da Morganova finančna hiša ni tako trdna kot se je domnevalo. Iz izpovedi je razvidno, da padec vrednosti, katere poseduje Morganova finančna institucija, znaša \$65,470,107 v zadnjih treh letih.

Francija proti uničevanju vojnega materiala

Ona hoče, da se ta material izroči Ligi narodov. Nemci vidijo v tem odklonitev britskega razorožitvenega načrta

Zeneva, 24. maja. — Francija je ustvarila napeto situacijo na razorožitveni konferenci, ko je Paul-Boncour, francoski zunanji minister, izjavil, da njegova vlada nasprotuje destrukciji vojnega materiala. Francija je za to, da se ta material izroči Ligi narodov, ki naj bi ga rabila proti napadalni državi.

Uničenje vojnega materiala določa britski razorožitveni načrt, katerega podpirajo Združene države, Nemčija in Italija.

S svojo izjavo je francoski zunanji minister ponovno naglasil Tardieujev načrt za internacionaliziranje težkega vojnega orožja, topov, tankov in drugega obrambnega orožja.

Reprezentant Nemčije je v svojem komentarju dejal, da izjava francoskega zunanjega ministra pomeni, da se Francija ne strinja z razorožitvenim načrtom Velike Britanije.

Bancour je tudi naznanil, da Francija ne bo reducirala svoje oborožene sile, ako ne bo sprejet načrt glede mednarodnega nadziranja oboroževanja.

Domač drobiž

Konvencija ženske zveze

Cleveland, O. — Za predsednico konvencije Slovenske ženske zveze, ki ima svoj sedež v Chicagu, je bila izvoljena Marie Priland, predsednica te organizacije. Konvencija je bila otvorena v ponedeljek v Slovenskem domu na Holmes ave.

Neurečna smrt člana

Akron, O. — Johan Barič je pri padcu v kleti 14. maja dobil tako težke poškodbe, da je tri dni kasneje umrl v mestni bolnišnici. Pokojni je bil star 41 let in član društva št. 170 SNPJ.

Novi grobovi

Cleveland, O. — Umrla je Mary Glinšek, rojena Žitnik. Pokojna je bolehal nad leto dni. Doma je bila iz vasi Gornje polje, Gabrije. Tukaj zapuša soproga in štiri otroke, v starem kraju pa 80 let staro mater. — Dalje je umrl za poškodbami, katere je dobil, ko je padel pod traktor, 13 letni Theodore Koss. Pokojni je bil član mladinskega oddelka društva št. 614 SNPJ. Umri je tudi po dolgi bolezni Anton Saletel v starosti 70 let. Zapuša soprogo in enajst otrok.

V Baltimoru se zvišala mezdna izplačila

Baltimore, Md. — V aprilu so se mezdna izplačila v tem mestu zvišala za 7% v primeri s prejšnjim mesecem, zaposlenost pa 6.3%. V primeri z 1929-1931 so v aprilu znašala mezdna izplačila 56% manj, zaposlenost pa 36% manj.

ZDRAVNIKI FORMIRAJO DUALNO ORGANIZACIJO

Proti zdravniški zvezi rebelirajo, ker je dominirajo reakcionarci

Chicago. — (FP) — Nezadovoljstvo med čikaškimi zdravniki z zdravniško zvezo je zadnje čase postalo tako veliko, da so rebelni in bolj progresivni zdravniki ustanovili novo organizacijo. Vzrok je ta, ker je stara zdravniška zveza v pesteh reakcionarnih elementa — par oseb, pravijo uporniki — in se bori proti vsemu, kar diši po naprednosti.

Vodstvo stare zdravniške zveze se bori proti vsem poskusom za znižanje zdravniških stroškov in predvsem pa proti socializiranju medicine. Reakcionarni elementi imajo kontro nad vsemi bolnišnicami, nad zdravniško publikacijo in prosvetnim delom.

Od leta 1928 je zveza zgubila nad 2000 članov ali približno polovico. In dasi ima v blagajni nad \$50,000, noče pomagati nobenemu zdravniku, ki je prizadet valed depresije. Tem svetu je, naj se izselijo iz Chicaga in s tem dajo priliko do boljše zasluzke ostalim zdravnikom.

Boj proti naprednejšim in drzejšim zdravnikom vodi že dalj časa. Izključila je že več zdravnikov, ki delajo pri zdravniško socialnih ustanovah. Tudi ignorira apele državne pomožne komisije za ohrbo brezposelnih, ki so potrebni zdravniške pomoči.

Nov načrt blagovnega davka

Illinoiska legislatura pričakuje, da bo načrt odobrilo vrhovno sodišče

Springfield, Ill., 24. maja. — Trije novi davčni zakonski osnutki, med temi načrt blagovnega davka, ki naj bi nadomestil prejšnjega, katerega je državno vrhovno sodišče proglasilo za protiustavnega, so bili včeraj predloženi v državni legislaturi. Osnutke je predložil senator Francis J. Loughran, ki je vodil boj za sprejetje prvega načrta blagovnega davka.

Novi načrt blagovnega davka se ne razlikuje veliko od starega. Razlika je le v odstranitvi nekaterih določb, radi katerih je sodišče prvi načrt proglasilo neustavnim.

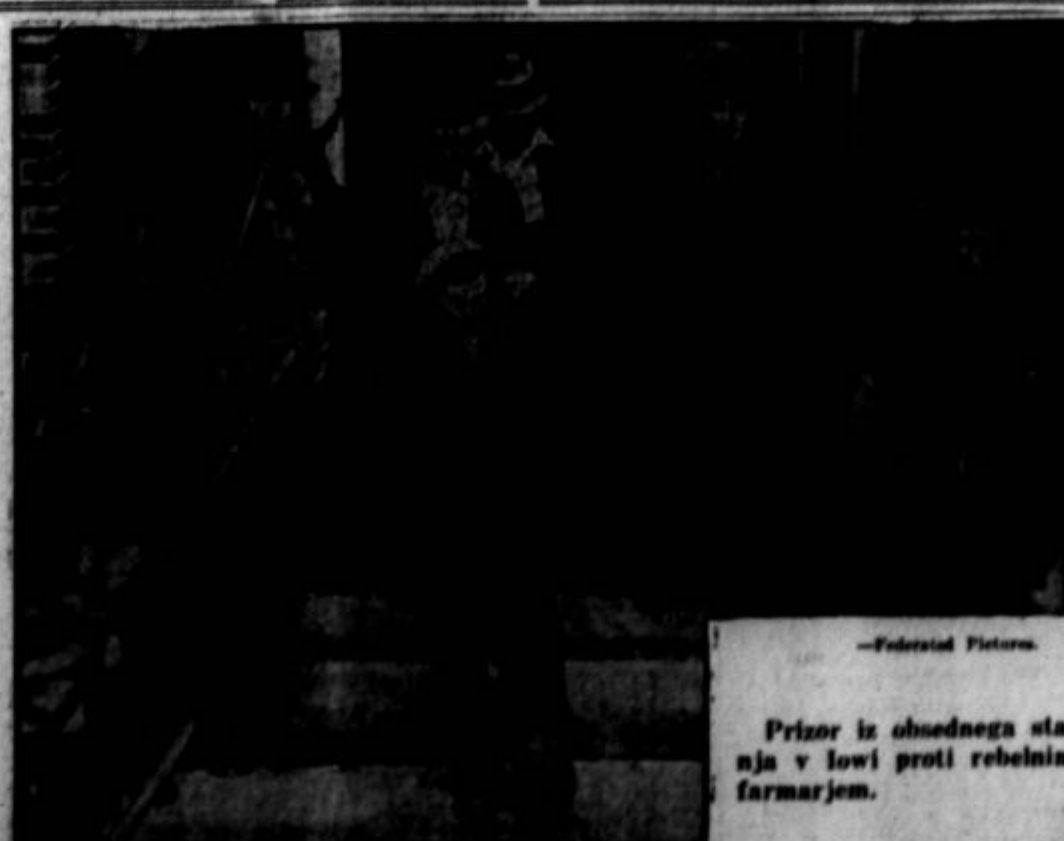
Prvi načrt je izključeval farmarje in prodajalce gasolina od plačanja blagovnega davka. S tem so bile kršene ustavne določbe o enakopravnosti obdavčenja. V novem načrtu ti niso izzeti in sponzorji upajo, da ga bo vrhovno sodišče potrdilo, ako bo sprejet v legislaturi in ga bo governor podpisal.

Militaristi imajo najmočnejšo lobižo

New York. — Bivši progresivni kongresnik La Guardia pravi v svojem članku v junjski številki "Scribners Magazina," da imajo militaristi najmočnejšo lobižo v Washingtonu. Lobižo tvorijo vsi interesi, ki imajo direktne ali posredne koristi od oboroževanja. Ta lobiža ima "sedež pri finančnih interesih na nižjem koncu Manhattana (Wall streeta)."

10,000 ribičev na stavki

Seattle, Wash. — Na zapadnem obrežju je zastavkalo nad deset tisoč ribičev, ki zahtevajo višje cene za losose (salmon). "Mar naj stradamo zdaj kot bi imeli prihodnjo zimo," je rekel Woods Freeman, predsednik ribiške organizacije. Zahtevajo povprečno osem centov od kosa, trgovalci pa jim ponujajo štiri in pol. Med 1926 in 1932 so zaslužili dvanaest centov od kosa.

—Federated Pictures.

Prizor iz obsednega stanja v lavi proti rebelnim farmarjem.

Deseta redna konvencija S.N.P.J.

ZAPISNIK

DESETE REDNE KONVENCIJE

SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

skupaj v glavnem stanu SNPJ od 22. maja do — 1933

Br. Mirmolja poroča: Zadeva onih društev, ki s 31. januarjem niso imela zadostnega števila članov, da bi bila upravičena k plačilu dveh delegatov:

Poverilni odsek je soglasno potrdil zaključek upravnega odseka, da se je glasil in kateri je bil tudi priobčen v uradnem glasilu, upravičena do delegata le ona društva, pri katerih je bilo 1. januarjem 100 članov, ali pri društvih, ki so se združila v izvolitve delegata 100 članov, ki so plačali assement, in za izvolitev dveh delegatov mora imeti društvo 31. januarja članov, ki so plačali assement. Vsa društva bi morala upoštevati odlok upravnega odseka, akoravno je točka 1. člena V. inštrukcije nekoliko pomanjkljiva. Na podlagi tega zaključka naslednja društva niso upravičena do zastopstva in naslednji voljeni delegati niso smatrani kot pravomočni delegati:

št. 712, skupaj 99; 83, 639, 685, skupaj 99; 112, skupaj 96; 271, 522, skupaj 72; 278, 726, skupaj 91; 308, skupaj 98; 321, 481, 510, 676, skupaj 99; 380, 613, skupaj 82; 469, 541, skupaj 93; 422, 689, skupaj 99; 488, 543, 727, skupaj 94; 687, skupaj 52; 378, 386, 464, 568, skupaj 99; 665, 706, 713, skupaj 94; 316, 356, skupaj 97;

Chicago, Ill., 20. maja 1933.

Poverilni odbor desete redne konvencije SNPJ:

Morsi, preds.; Louis Mirmolja, tajnik; Kajetan Erznosnik, Jacob Dermota, Frank Zvanut.

Br. Morsi podrobneje pojasni enega ravno prečitanih slučajev. Br. Pečnik (89) želi točneje pojasniti, v kolikor gre tu radi zadeve.

Br. Somrak (5) prečita točko v pravilih, kjer ni glede suspendiranja onemljenega, da suspendirani član zgubi pravico glasu. Podlaga tega torej ima suspendirani član pravico glasovati na vsaki seji, ki se je tudi šteje kot člana. Nikjer v pravilih ni mogel najti določbe, ki bi govorila drugače. Predlaga, da se društvo v času volitev ali do 31. marea imela zadostno število v, vstavi suspendirane, upravičena do delegata.

Br. Vider pojasni, da pravila v resnici niso ne določajo glede onih ali suspendiranih članov, vendar pa je bilo treba sprejeti zaključke, in tako je bilo sklenjeno, da se šteje vse one, plačali assement do 31. januarja. Sedaj je seveda vse odločeno konvencije, kaj ukrene.

Br. Calkar omeni, da so med navedenimi razni povsem različni. Nekatera teh društev sploh nikdar niso imela zadostnega števila članov. Druga so imela ob združenju, a so jih izgubila. Upravni odsek je skušal najti srednjo pot.

Br. Medveshek (5) opozarja na dejstvo, da pravila ne vzpostavljajo glasovanja suspendiranim članom. Razume se, da se govori le o avtomatično suspendiranih radi neplačane rente. Podpira predlog brata Somraka. Tak ukrep je po pravili in pošten. Kajpada pasivnih in črtanih se ne šteje kot člane. Tudi v mesečnih poročilih se štejejo suspendirani člani, kar je povsem logično.

Br. Smrekar vpraša, ako je kateri od prej prečitanih navzoč.

Br. Calkar: Da, skoro vsi.

Br. Gradišek (131) je prepričan, da so pri večini društev glasovali suspendirani. Seveda je to v redu, kajti pravila tega niso zabranjujejo.

Br. Schucke (638) želi, da se ne napravi komu krivice. Če odločimo, ki so navzoči, bo to napravilo slab vtis pri onih društvih, ki so poslali delegatov, ali pa sploh niso volile delegata.

Br. Ambrozich (69) je mnenja, da je upravni odsek pravilno postopal. Zadnja konvencija pač ni dovolj jasno sestavila teh pravil. Se strinja s Somrakom. Enako tudi br. Bruce.

Br. Barbič (53) tudi zagovarja predlog, da se potrdi delegat ali Somrakovega predloga. Pri njegovem društvu volijo i suspendirani. Pojasni tudi glede društva št. 137, ki je imelo s suspendiranimi 254 članov. Navodila niso bila dovolj jasna. To bi bilo lahko dobilo assement ali pa bi samo plačalo iz druge blagajne, če bi bila navodila jasnejša.

Predlagano, podpirano in z večino glasov sklenjeno, da se začne debata.

Br. Potokar (270) je zadovoljen, ker sedaj vidi, da si pravila po svoje tolmači. Skušati moramo pravila tako sestaviti, da imajo eno tolmačenje mogoče.

Br. Trebec (129) je mnenja, da pravila niso v tem osiru dolga. Če se glasuje za predlog brata Somraka, se bo moralo upoštevati pravico i onim, ki so ostali doma.

Br. Muhvič (182) se strinja s predlogom brata Somraka.

Br. Goršek (427) vpraša, kaj bo glede onih društev, ki imajo le 60 članov.

Br. Calkar pojasni, da je jasno, da taka društva ne pridejo v poštev.

Br. Vider predlaga dodatek k predlogu brata Somraka, da poverilni odsek pregleda listine v tajnistvu ter ugotovi, ali so imela zadostno število v dobi od 31. januarja do 25. februarja, to se pravi, kjer so januarja meseca poročali suspendirani člani plačali svoje prispevke do 25. februarja. Podpirano, dodatek brata Vidra je z večino glasov sprejet.

Predlog brata Somraka z Vidrovim dodatkom je enoglasno sprejet.

Br. Vider prečita pismene pozdrave društvu št. 21 ter brzozdruženi društvu št. 120 in 894.

Br. Zevnik (98) predlaga, da se v bodoče ne čita pozdravov, temveč tajnik naj navede le društvene številke. Podpirano enoglasno sprejeto.

Br. Calkar zaključuje sejo ob 12. opoldne.

DRUGA SEJA

22. maja popoldne

Br. Calkar otvori sejo ob 1. popoldne.

Br. Mirmolja poroča v imenu poverilnega odseka, da so vsi člani in gl. odborniki navzoči.

Br. Vider ugotovi, da šteje konvencija 169 delegatov in 25 odbornikov, skupaj 194.

Br. Homez (335) poroča, da je bil prejel žalostno vest, da je umrl član njegovega društva br. Frank Slanšek.

Br. Calkar pozove zbornico, da v znak sožalja vstane. Vsi vstanejo.

Br. Calkar smatra, da je sedaj umestno, sprejeti dnevni red konvencije. Glavni odbor je oboje sestavil in bo sedaj br. Vider prečital, nakar se lahko razpravlja zaporedoma po točkah dnevnika, kjer je potrebno.

Br. Zaitz, predsednik nadz. odseka, obžaluje, da niso tega dnevnika s mimeografom, tako da bi vsak delegat imel to vedno pri sebi.

Br. Vider čita dnevni red in opravilnik, kakor ju je sestavil glavni odbor. Po čitanju v celoti, čita točko za točko. Vsaka točka dnevnika je sprejeta kot čitana, razen dveh odstavkov, kjer

je br. Zaitz, predsednik nadz. odseka, predlagal spremembo, in sicer, da štejeta odseka za pravila ter za publikacije in ustanove po 11 članov vsak mesto 10. Obe spremembi sta sprejeti brez ugovora.

Br. Godina predlaga, da se dnevni red sprejme z obema spremembama br. Zaitza. Podpirano in sprejeto. Sledeče je torej:

DNEVNI RED

1. Otvoritev konvencije.
2. Otvoritveni govor gl. predsednika.
3. Poročilo poverilnega odbora.
4. Sprejem pravilnika in dnevnega reda.
5. Volitve konvenčnih odborov:
 - a) predsednika in dveh podpredsednikov;
 - b) konvenčnega tajnika;
 - c) konvenčni predsednik imenuje reditelje za vsako sejo;
 - d) odbor za pravila (11 članov);
 - e) odbor za prošnje in pritožbe (10 članov);
 - f) odbor za resolucije (6 članov);
 - g) odbor za ustanove in publikacije (11 članov);
 - h) odbor za plače (6 članov);
 - i) odbor za pregledovanje poslovanja gl. odbornikov (5 članov).
6. Razprava o poročilih gl. odbornikov.
7. Poročila drugih odborov.
8. Poročilo in referat odbora za pravila.
9. Poročilo odbora za resolucije.
10. Poročila drugih konvenčnih odborov.
11. Razno.
12. Nominiranje mest za prihodnjo redno konvencijo.
13. Volitve glavnega odbora.
14. Zaključek konvencije.

Br. Vider nato čita točko za točko opravilnika. Kratka razprava se razvije le glede določbe, koliko časa sme posamezni govornik govoriti. Br. Kochevar (601) predlaga, da se dovoli le pet minut. Br. Lekše (377) je proti omejevanju besede; lahko je kakva važna zadeva, kjer je treba več časa. Br. Petrovich (53) je tudi mnenja, da naj ostane 10 minut, kot zapisano. Pri glasovanju je z večino odločeno, da se določba sprejme kot čitana.

Br. Zaitz, predsednik nadz. odseka, želi, da se določba glede zaključka debate nekoliko razjasni. Po zaključku se ne sme postaviti novih predlogov. Predlaga, naj se točka v toliko spremeni, da se bo razumelo, da se po zaključku debate razpravlja le o prej stavljenih predlogih; ako pa je stavljen nov predlog, se razprava odpre o tem predlogu, ako zbornica tako sklene. Predlog je podpiran in brez ugovora sprejet.

Br. Šostarič (16) želi pojasniti, kolikokrat sme posameznik govoriti o eni in isti stvari.

Br. Calkar pojasni, da bo predsednik pazil, da ne bo nihče o isti stvari dvakrat govoril, razen on, ki so stavlili predloge.

Br. Godina predlaga, da se opravilnik s spremembo brata Zaitza sprejme. Podpirano in brez ugovora sprejeto. Sledeče je torej:

Opravilnik

1. Konvencija lahko s nadpolovično večino odstavi konvenčnega predsednika ali kateregakoli konvenčnega odbornika radi neomolnosti ali pristranskostnega postopanja ali če iz kateregakoli drugega vzroka ni zadovoljna z njim.
2. Vsi zborovalci morajo zaostati svoja mesta pravočasno, to je predno se odpre seja, in zapustiti jih smejo le s dovoljenjem poverilnega odbora, ki poroča predsedniku.
3. Kadar želi zborovalec govoriti, mora to naznaniti s dvignjenjem roke z društveno številko in čakati mora, da pride na vrsto, oz. dokler mu predsednik ne dovoli besede. Vpadati v besede ali motiti drugega govornika ni dovoljeno. Govoriti je dovoljeno hkrati največ deset minut.
4. Predsedništvo mora voditi seznam priglasenih govornikov ter jim dati besedo po vrsti, kakor so se oglasili za besedo. Kadar se prijavita za besedo dva govornika ob enem in istem času, določa predsednik, kdo pride prvi na vrsto. Po zaključku debate imajo pravico do besede le tisti, ki so se prijavili pred zaključkom. Ako je stavljen nov predlog po zaključku debate, zbornica odloči, če se razpravlja o tem predlogu. Predlog za črtanje govorniške liste po sprejemu predloga za zaključek debate, je veljaven le, če glasuje zanj dvotretjinska večina. O predlogu za zaključek debate in o predlogu za črtanje govorniške liste ni debate.
5. Govori na sejah konvencije morajo biti stvarni in dostojni.
6. Prijava za besedo k dnevnemu redu je na mestu vsak čas, toda prijaviteljenec mora govoriti le k dnevnemu redu. Ravno tako ima pravico do besede zborovalec vsak čas, če ima izredno važen in nujen predlog.
7. Sejam te konvencije sme prisostvovati vsak dobrostoječ član SNPJ; nadalje vsakdo, komur konvencija dovoli.
8. Delegatje in gl. odborniki se morajo redno udeleževati sej ter se za vsako sejo prijaviti pri poverilnem odboru. Ta odbor poroča imena nenavzočih pri vsaki seji. Nenavzočnost se lahko opraviči le s tehtnim vzrokom, katerega prina konvencija kot takega. Konvencija lahko odvzame mandat vsakomur, ki ponovno izostaja od seje, ali ki se nedostojno obnaša, ali če deluje proti interesom jednote s nedostojnim sredstvom.
9. Dolžnost vsakega delegata in gl. odbornika je, vztrajati do zaključka konvencije. Kdor zapusti konvencijo brez dovoljenja, ni upravičen do voznih stroškov in dnevnice.
10. Če kdo krši določbe tega opravilnika, ga mora predsednik najprej posvariti; kdor ponovno krši ta opravilnik, mu mora predsednik dati ukor, in če to ne zadostuje, mu konvencija določi kazen.

Br. Godina predlaga, da se da dnevni red in opravilnik razmnožiti. Podpirano in brez ugovora sprejeto.

Br. Zaitz želi, da se počaka z volitvami, dokler poverilni odsek ne poroča.

Br. Šostarič je mnenja, da je najbolje takoj voliti konvenčne odbore. Čakati se ne splača, ker je verjetno, da so nekateri delegati že doma.

Br. Lotrich, drugi gl. podpredsednik, predlaga, da se ugotovi skiepnost ter nadaljuje z dnevnim redom. Podpirano.

Br. Marja (314) želi, da se ugotovi pozneje sprejete delegate. Pri glasovanju je predlog brata Lotricha s večino glasov sprejet.

Br. Baumbrich (681) prečita določbo o volitvah v angleškem delu pravil, ter predlaga, da gl. odborniki ne morejo biti voljeni v odbore.

Br. Vider pojasni, da je zavarovalniški komisar v Springfieldu uradno izjavil, da so merodajni v našem slučaju slovenska pravila, ker ta so originalna.

Br. Vidmar protipredlaga, da se konvencija izreče, da imajo gl. odborniki iste pravice kot delegatje.

Br. Galinaš (236) priporoča, da se v bodoče pazi, da bodo pravila v vseh jezikih enaka.

Br. Calkar izjavi, da so predlogi izven dnevnega reda. Ni ugovora.

Volitve konvenčnih odborov

Br. Calkar ugotovi, da je nominacija za konvenčnega predsednika na dnevnem redu.

Imenovani so bratje Petrovich, Zaitz (nadz.), Somrak in Calkar. Nominacijo sprejme br. Petrovich, ostali trije odklonijo.

Br. Lotrich predlaga, da se proglasi brata Petrovicha kot konvenčnega predsednika.

Br. Calkar izroči predsedniško mesto bratu Petrovichu, ki se zahvali za skazano zaupanje ter obljubi popolno nepristranost, obenem pa prosi za sodelovanje.

Br. Petrovich ugotovi, da je na dnevnem redu nominacija za dva podpredsednika. Ako ni ugovora, se bo volilo oba istočasno, in lista dva, ki dobita največ glasov, bode sta smatrana izvoljenim. Razume se, da mora vsak dobiti nadpolovično večino. Ni ugovora.

Imenovani so bratje: Zevnik (98)—Koklič (138)—Germ (300)—Somrak (5)—Traven (667)—Troha (139)—Cvetkovich (66).

Vsi razen Cvetkovicha sprejmejo nominacijo.

Predsednik konvencije br. Petrovič izjavi, ako ne bo ugovora, da bo imenovali začasni poverilni odbor 5 članov; ker ni ugovora, imenuje v poverilni odbor sledeče delegate:

Barbiča, Lekšeta, Lepeta, Tekavca in Johna Troha.

Sledi glasovanje, ki je izpadlo kot sledi: Zevnik 40 glasov, Koklič 97 glasov, Grum 94 glasov, Somrak 76 glasov, Traven 28 glasov, Troha 35 glasov.

Oddanih je bilo 192 glasov, kar je nadpolovična večina 97 glasov.

Ker je dobil potrebno nadpolovično večino samo br. Koklič, je le-ta proglašen izvoljenim, dočim morata brata Grum in Somrak v ožje volitve.

Rezultat ožjih volitev je: Grum 88 glasov, Somrak 101 glas. Vseh oddanih glasov 189.

Za konvenčnega podpredsednika sta torej izvoljena delegata Koklič in Somrak.

Med glasovanjem so govorili sledeči delegati:

Br. Ignac Grosnik želi, da bi se opustil sedanji način določanja potrebne večine in da bi se proglasilo za drugega podpredsednika onega kandidata, ki je dobil navadno večino za izvoljenim delegatom Kokličem.

Delegat Poljak želi, da bi bilo več poverilnih odborov, pa bi šlo delo konvencije hitreje izpod rok.

Predsednik na to odgovori, da dokler ne izvolimo konvenčnega tajnika, naj zadostuje eden poverilni odbor, potem pa se lahko določi potrebna število novih poverilnih odborov.

Delegat L. Kaferle želi, da poverilni odbor začne šteti glasovnice in za kandidate oddane glasove istočasno, da bomo šli hitreje naprej.

Odbornik Bratkovič želi, da konvencija določi čas poslovanja konvencije.

Br. gl. predsednik na to meni, da imamo še časa za to posneje. Sledi nominacija kandidatov za konvenčnega tajnika.

(Predno konvencija preide k nominaciji, zavzame novoizvoljena podpredsednika konvencije svoji mesti.)

Nominacija za konvenčnega tajnika

Nominirani so: Lotrich, Lawrence Gradišek (131) in Groszek.

Nominacijo sprejmeta Lotrich in Groszek.

Rezultat: Glasov je bilo oddanih 190, od teh je eden neveljaven.

Dobila glasov: Lotrich 129, Groszek 60.

Delegat Lotrich je izvoljen za konvenčnega tajnika in takoj zavzame svoje mesto.

Na dnevni red pridejo volitve konvenčnih odborov.

Prva je na vrsti nominacija kandidatov v odbor za pravila.

Nominirani so sledeči delegati: Alesh, Tancek, Novak, Ferlin, Benedict, Krivokapič, Medvesček, Vider, Rak, John Troha, Klopčič, Goršek, Malgaj, Križ, Lekše, Zugelj, Bolha, Vucelič, sestra Drnač, Suklje, Jack Ambrozich, Schneider, Galinac, sestra Močnik, Kavčič, sestra Šmole in Mihelič.

Nominacijo sprejmejo: Alesh, Tancek, Novak, Ferlin, Benedict, Krivokapič, Medvesček, Vider, Rak, J. Troha, Klopčič, Malgaj, Križ, Lekše, Zugelj, Bolha, Vucelič, Muhvič, Suklje, Galinac, sestra Močnik, Kavčič, sestra Šmole in Mihelič.

Nato br. gl. predsednik V. Calkar predloži zbornici sledeči predlog:

Deseta redna konvencija sklene, da se spremeni del 5. točke IV. člena pravil, da se bo odelj glasila: "Za izvolitev konvenčnega predsednika, podpredsednikov in tajnika je potrebna nadpolovična večina oddanih glasov, za izvolitev vseh ostalih konvenčnih odbornikov pa zadostuje navadna večina oddanih glasov. Ta sprememba stopi takoj v veljavo."

Zbornica sprejme predlog br. predsednika brez ugovora, valed česar stopi predlagani amendment k 5. točki IV. člena pravil takoj v veljavo.

Predsednik br. Petrovič nato odloči petnajst minut odmora.

Nadaljevanje seje.

Br. predsednik ponovno otvori sejo ob 3:30 ter pozove delegate na svoja mesta. Ko so delegati zopet na svojih mestih, poda br. predsednik sledeče priporočilo:

Ker bo naše delo trajalo gotovo dolgo časa in bo treba s delom pohiteti, priporočam, da se začasni poverilni odbor odstrani in izvrši svoje delo, nakar se bo imenovalo nove dodatne poverilne odbore, da se bo lahko nadaljevalo s delom.

Ker ni ugovora, vpraša br. predsednik zbornico, naj mu sugestira izmed sebe člane za dodatni poverilni odbor.

Imenovani so delegati: F. Pazdir, Groszek, Šostarič, Gradišek (131) in Slavrovič.

Na dnevnem redu je volitev odbora za prošnje in pritožbe.

Nominirani so sledeči delegati:

Matt Jovič, Jack Dolenc, Hraat, Marc, Trebec, John Mesec, Vidmar, Pazman, Radič, Zorko, Stepler, Stanič, Tratnik, Augustin, Kaferle, Abram, Pečnik, Pleše, Klun, Gradišek, Goršek, Račič, Bisjak in J. Germ.

Nominacijo so sprejeli:

M. Jovič, J. Dolenc, Hraat, Marc, Trebec, Mesec, Vidmar, Pazman, Radič, Zorko, Stepler, Stanič, Tratnik, Augustin, Kaferle, Abram, Pečnik, Pleše, Klun, Gradišek, Goršek, Račič, Bisjak in Germ.

Poverilni odbor (števil) razdeli glasovnice in medtem, ko zbornica glasuje, dobi besedo delegat Zugelj, ki predlaga, da bi v odbor za prošnje in pritožbe ne smeli kandidirati gl. odborniki, ker se mu to ne vidi priporočljivo.

Delegat Vidmar nasprotuje temu predlogu, češ, naši gl. odborniki so se štiri leta trudili za organizacijo, pa bi zdaj imeli manj pravice kot ostali delegati! To se mu ne vidi pravilno.

Br. Zugelj hoče vedeti, ali bi na ta način, če bi namreč gl. odborniki lahko kandidirali v ta odbor ter bil izvoljen, ne "sodil samaga sebe," kar se mu ne zdi priporočljivo.

Gl. odbornik Frank Zaitz odgovarja, češ, saj ni v odboru samo eden član in predlog br. Zuglja se mu ne vidi umesten.

Delegat Medvesček govori proti predlogu.

Br. Klopčič meni, da je predlog priporočljiv, kajti gl. odbor sodi že v prvi instanci.

Delegat Junko pa meni, da bi bilo priporočljivo, da se ne vzame gl. odbornikom pravice biti voljenim v ta odbor.

(Dolgo prehoditi.)

Tone Seliskar:

NASEDLI BROD

Roman v treh delih

Poklicali so izvožčka zaradi prtljage, ki so jo imeli s seboj. Ko bi to vedel, bi prišel s cizo, da bi ne bilo toliko stroškov.

— Kaj bo, oče? je vprašala Ana vsa v skrbeh, ko so se vozili po Bleiweisovi cesti. Justin bo moral v vojsko!

— Ne bo nič hudega, Ana! Preden bo Justin na fronti, bo vojne konec. Saj niti do bojev ne bo prišlo!

— Toda govore, pravi Marta, da bo tudi Rusija napovedala vojno Avstriji in menda Nemčiji. Rusija je srbski zaveznik!

— Ne verjamem, odgovori Adam, čeprav je slišal, da se celo med Nemčijo in Francijo plete isto. Morda so to samo prazne besede. Saj vendar ni ves svet zblaznel.

Potem vzame Marti otroka in ko zavozijo mimo cestne svetilke, vidi njegov mirni, speči obraz.

— Je bil priden? vpraša, sklonjen nad svojim prvim vnukom.

— Priden otrok, ga pohvali Marta.

Ana se ozira nemirno na obe strani, voz se pomika počasneje, vedno več ljudi je na cesti. Pri liceju je gneča tolikšna, da ne morejo naprej.

Vsa cesta je zalita z množico. Spreddaj, pred palačo deželne vlade, igra godba, na desnem pločniku pojo in zdaj pa zdaj se dvigne v noč krik tisočih ljudi, kakor bi jih potres pognal vse iz hiš na cesto.

Stopili so iz kočije in se skušali preriniti skozi to živo zidovje. Tok jih včasih potegne nekaj metrov naprej, včasih pa zanese na pločnik. Adam varno nosi v rokah otroka, a košaro si je obesil čez ramo.

— Držita se me! ponavlja obema.

Njegove široke prsi odrivajo ljudi na obe strani, da ga pogosto zbadajo s psovki, a on vendarle rine, rine. Ze so pri jahalnici, toda vse pritiska le k palači. Tam stoje na razsvetljenem balkonu gospodje v frakih in uniformah in nekdo govori. Včasih ga prekine množica, mu pritrjuje in kriči, beši.

Na voglu Erjavčeve ceste se zagvozdijo in ne morejo nikamor več. Adam ujame govornikov stavek:

— Slovenski narod... To je vojna, ki je nisamo želeli. To je vojna, ki mora kaznovati zločin, ki so ga storili na naših tleh! Srbi...

— Fej! kriči besna množica, rjove in cepeta z nogami.

Tisočeri vzrok odmeva med stenami hiš, na oknih gore sveče, nekdo govori ognjevito in se sklanja čez ograjo.

— Možje slovenski, na boj! Nad vami plava blagoslov božji, zakaj bog je z nami, nad našo armado je njegova milost. Naša armada bo kaznovala zločin v njegovem imenu! Molili bomo za vas. Pojdite vriskajoč na bojišče! Zvestobo cesarju in kralju nebes!

Ana se je plaho stiskala med Marto in Adamom. Odupno je gledala okoli sebe. V poltemi je videla morje spačenih obrazov, ki so raztegavali ob vpitju in kričih ob stiskanju zob, oči, uprte v govornika, so sovražno gorele.

— Žene, je klical tisti zgoraj na balkonu, ne bojte se! Mi bomo skrbeli za vas in za vaše otroke. Ne jokajte! Vaši možje so v božjih rokah. Vrnili se bodo ovenčani s slavo in junaštvom!

Godba je zaigrala cesarsko himno. Oficirji na balkonu so potegnili meče iz nožnic, da se je jeklo strupeno zablisnilo v svitu električnih luči. Ljudje so stali svecano in ponosno počoč. Moški so se odkrili. Adam se je sklanjal nad

otroka, ki je preplašeno odpiral oči. Nenadoma mu je nekdo zbil globuk z glave.

— Ali ne ališiš, šuft? se je zadril mlad človek vanj.

Adam je škrtnil z zobmi in se s srepim pogledom besno grizel v razjarjeni obraz. Marta je stopila k tujcu in mu pojasnila:

Saj vidite, da ni utegnil, ko je preveč zaposlen.

Pobrala je Adamov klobuk in v usta ji je prišel grenak okus po žolču. Bilo ji je, kakor da je zaslila med množico zblaznelih ljudi, ki ploskajo krvnikom.

Ana se je vsa trudna in onemogla naslanjala nanjo in železen obroč nenavadnih skrbi jo je zapiral vase, da ni imela nič več pogleda za ljudi okoli sebe. Justin ji je ves, kakršen je bil, stal pred očmi.

Šel bo...

Drugekrat je šel in se je vrnil. Nikdar ni pomislila, da se ne bi mogel vrniti. Vedela je za uro njegove vrnitve. Slutila je njegove korake na cesti.

Danes, ta hip, se je zaril vanjo krvoločni klin. Zdaj vrta in vrta vse globlje.

— Šel bo in se mogoče nikoli več ne povrne?

Nekdo zabija žeblje v srce. Bolestno se ozira po Adamu, ki mrko stoji zraven nje. Oklene se ga za roko in tedajci dete glasno zajoe v zadnje glasove cesarske himne. Ko utihne pesem, se otrokov plač razprostere nad množico in ženske se plaho grabijo za srce, ko prodira vanje krik bodočih dni.

Množica pljuske v nasprotno stran. Umaknejo se v vežo in ko je godba že v drugi ulici, je tod cesta prosta, da gredo lahko domov.

Adam molči. Udarci ga skeli. Ne boli! Zgega. V sebi preklinja cesarja, vojno in govornike, ki bodo ostali doma.

Zdaj nosi Marta otroka. Adam vodi Ano, ki jo je vojna prevzela in stlačila.

— To je vojna, da, to je vojna! ponavlja Adam.

Tudi Marta jo prime pod drugo roko, da je v sreči in jo hrabri:

— Vojna, res! Ampak nič ne veš in še ne moreš reči najhujšega. Justin se bo izmazal, zanj se ne boj. Zna!

— Odsel bo. Kaj ni že to dovolj hudo? pravi Ana. Zdal, ko se je tako navezal na otroka.

— Vrnal se bo in bo vse dobro. To je gorje, ki ga bodo nosili milijoni!

— Milijoni, milijoni! pravi Adam. Da bi se le hitro končalo!

Mimo tobačne tovarne so hodili in tod je bila cesta prazna in izumrla. Vse je bilo v mestu, odkoder se nerazločno čuje hrumenje tisočev, ki jih je omamila krvava beseda vojne.

Justin še ni dospel v vozovi. Mati je gledala skozi okno. Ko jih je začula, je prihitela odpirati vežna vrata.

— Da ste le prišli! je tarnala in se koj spustila v jok. Jezus, vojna, in Justina še zdaj ni stisnila so se v kuhinjo. Ana je položila Bogdana v posteljo. Silili so jo, naj gre leč, ker je utrujena, a ni marala iti. Počakati hoče Justina, saj mora biti vsak čas tu.

Koj za tem je nekdo močno potrkal na vrata.

— Kdo je? je vprašal Adam in šel odklepat.

— Policija! je rezko odgovoril nekdo na hodniku.

Mati je prebledela in se stisnila k Adamu.

— Za božjo voljo, kaj pa je? Kaj si napravil? je tiho zatarnala in z velikimi očmi pričakovala hudega.

(Dalje prihodnjič.)

Vrata kletke zaškrinjajo in sirov udarec pahne L— a iz kletke. Sodniki so vznemirjeni izmenjali nekaj opazk, neki agent pa je tiho pihal skozi nos.

Dva policijska agenta sta nastopila kot prič. Vljudo sta ponovila tisto, kar je zapisnikar že prebral. Vidno se trudita, da bi napravila čim boljši vtisk. Za njima je govoril državni pravdnik, tožilec. Njegove besede so bile naplunjene kakor tudi njegova toga. Za njega so obtoženci zločinski, asocijalni ljudje, pred katerimi je treba človeštvo varovati:

— Častna naloga tega ponosnega sodišča je... — in tedaj so oblaki žrtvenega dima zakrili vsak drugi smisel njegovega govora. Odgovornost obtožencev je dokazana. Pravdnik zahteva eksemplarično kazen: 20 let za S— a, 18 let za L— a in glede na njegovo mladost 15 let za P— a, vse v slavo italijanske domovine, ki ji Musolini želi, da ostane velika in nedotaknjena. Moj prijatelj govori z mirnim in enostavnim dostojanstvom. Bori se na izgubljeni poziciji in lahko smatra za srečo, da predsednik ni uporabil svoje pravice, da odkloni vsakega privatnega branilca. Stari vojak strme v zrak, predsednik pa je zatopljen v svojo igro s svinčniki in brisalko ter ne utegne poslušati. Za mojim prijateljem izvršijo oficijelni branilci svojo žalostno dolžnost. Omejujejo se samo na to, da prosijo za najmanjšo kazen. Ta čas izvrši tudi moj prijatelj svojo dolžnost. Stopil je h kleti, da s svojimi klijenti izpregovori neopazno nekaj poslednjih besed. Od teh nekaj, pred vsem zaspanim sodnikom izmenjanih besed lahko zavisi del uspeha moje poti. Vidno čutim, kako mi razbija srce. Nagnem se k svojemu sosedu in ga vprašam, koliko je ura.

(Dalje prihodnjič.)

MNOGI NE VEDO...

...da plačujejo "Times" svojemu glavnemu uredniku letno 100,000 švicarskih frankov, za primer delovne nesposobnosti pa 50,000 frankov. Njih poročevalce v Parizu prejema letno 75,000 švicarskih frankov. Urednik "Berliner Tageblatta" pa ima letne plače 25,000 mark.

AGITIRAJTE ZA "PROSVETA"

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tužnim srcem naznanjam sorodnikom, prijateljem in znancem, da je preminil in nas za vedno zapustil naš ljubi soprog in oče

FRANK MODIC

Umrl je po dolgi bolezni 26. aprila 1933, v 45. letu svoje dobi. Bil je doma iz Logatec na Notranjskem, od koder je prišel v Ljubljano pred 23 leti. V stari domovini zapušta očeta, mater, 2 brata in sestro. Tu pa mene žaljujoč soproga, 2 sinčka in enega brata. Kojni je bil zvesti član društva št. 344 SNP, katero mu je bil krasen venec na krsto, skrbelo za dostojen pogreb ter mu v spomin izkazalo bratstvo ljubzen. Bil je tudi član pevskega zbora "Zvezda", kateri mu je daroval krasen venec, ga spremljal na njegovi zadnji poti ter mu pri odprtem grobu zapel žalostinki v slova, zakar duša zbora izrekam priščrno hvalo. K večnemu počitku je bil pokopan slovensko pokopališče v "Green dale". Iskrena hvala vsem, ki so bili in v urah žalosti, ter za krasne darovane vence. Zdravim družinam: J. Versey, J. Kocjan, J. Champs, F. Pale, F. Grah, V. Plak, C. Browne, M. Zore, J. Hahn, Logas in Billman's Pot Shop ter cerk. pevskemu zboru za krasne vence in cvetje, katero položili na njegovo krsto. Lepa hvala vsem, kateri so ga obiskovali v času bolezni in ob mrtvaškem odru, ter vsem, kateri so ga spremljali na njegovem počitku. Hvala vsem, kateri so darovali za zadušnico in razpolago avtomobile pri pogrebu. Priščrno hvala vsem, kateri karkoli dobrega storili za nas v teh težkih in žalostnih urah.

Bil si ljubljen naš soprog in oče, zapustil si nam rane žgoče. Prestal si mnogo ti trpljenja, v srcih naših ni več domčenja.

Žalujoči ostali: Anna Modic, soproga, Joseph in Raymond, dva hčerk, Sheboygan, Wis.

V JUGOSLAVIJO

Moderni odnosi in neprekinjeni promet v vseh razredih... Tekoča odprta v New York... Pripravne in hitre dostave v Hamburg

ZMERNE CENE

Pojavnika vam da vsak letni opat

HAMBURG-AMERICAN LINE

177 N. Michigan Ave., Chicago, Ill.

TISKARNA S.N.P.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, nemškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANE S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne Cene zmerno, unijako delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

S.N.P.J. PRINTER

2657-59 So. Lawndale Avenue

Chicago, Ill.

Tam se dabo na tisk tudi vse ostalo

Dino Montanaro:

PODZEMSKA ITALIJA

(Prevedel Mile Klopčič.)

Stopila sva v dvorano. Razen stražnikov karabinirjev je bilo v veliki okrogli dvorani samo nekaj civilistov, ki so sedeli na klopih in v katerih si na prvi pogled zaradi njih svobodnega vedenja spoznal agente javnega reda, ki zastopajo po zakonu predpisano "javnost". Druge javnosti nisi opazil.

Izredno sodišče spreleta skoro brez izjeme vse prebivalstvo Italije z grozo in odvratnostjo. Njegov pravorek spozna samo robijo in smrtno kazen. Sodniki predstavljajo pet oficirjev fašistične milice, ki jim je fašistični reglement sveto pismo in zakonik. Obtožbo zastopa neki sodnik. Sodišče obsodi vsaki-krat na največjo dopustno kazen. Kot mora tlačiti ta institucija milijone delavcev in kmetov s svojimi obsodbami na ječo po tisoč in tisoč let na same anonimne obtožbe in prazne indice, pa tudi s smrtnimi obsodbami nedolžnih ljudi v Luceli, Pulju, Tratu, Rimu in drugih mestih. Z vojaško točnostjo stopi ob devetih predsednik v dvorano. Vojni sodniki nosijo "veliko uniformo" (gala), česarje in trakovi se blešče, a z nabreklih možkih prsi se svetijo vsa odlikovanja in redike medalje. Milica pozdravi po vojaško. Vsi: pravdnik, odvetniki in častnikar-

ji dvignejo desno roko v stari rimski pozdrav. Čitam odredbo, ki je z velikimi črkami napisana po zidovih:

QUI SI SALUTE ROMANAMENTE

(Tu se pozdravlja po rimsko.)

Dvignil sem roko v predpisano smer, napošev naprej. Predsednik odgovori z enakim pozdravom in otvori razpravo.

Na eni strani dvorane, na vzvišenem odru stoji neke vrste kletka z železnimi palicami, ki segajo prav do stropa. V tej kletki sedijo obtoženci, trije mladi delavci inteligentnih, ostrih potez na upadlih obrazih rimske rase. Seje pri vstopu v dvorano so jim sneli z rok verige. Na desni in levi strani poleg njih stojita v kletki dva vojska milice z nasajenim bajonetom. Vsa kletka je obkoljena s karabinjerji. Predsednik na kratko prečita vse točke obtožnice, ki obtožuje te mlade fante, da so:

"...tega in tega dne leta... v T... skupno in z drugimi neznanimi osebami skušali osnovati prepovedano stranko in da so delili letake, v katerih se prebivalstvo poziva, naj z orožjem v roki vstane proti državni oblasti, da se proglasi republika..."

Obtožbe so težke. Čaka jih 15 do 20 let robije. Zapisnikar bere na zahtevo predsednikovo poročilo oblasti za javno varnost. Bere tiho, pretirano naglo, z

malomarnim, napol nerazumljivim glasov. Vidim, kako se je napeti fantovski obraz sodruga P. pritisnil k železnim rešetkam, da bi bolje razumel važna poročila. Sedemnajst let ima, anal-fabet je in obupno se trudi razumeti, kaj se dogaja krog njega. Nad njegovim desnim očesom sem zagledal debelo modro otekline.

Gledajoč v strop, kakor da je opazil nekaj malo prahu, pozove predsednik obtožence, naj se branijo. Pravi jim "ti" in jih psuje, kakor da pljuje vanje.

S. vatane. V njegovem suhem, rumenem obrazu bleste mrzlične oči, ki izdajajo malaričnega bolnika. "Mi smo proletarci. Pred tem sodiščem, ki zaseda ob izključenju javnosti, se ne maramo braniti." Nato sede. Isto izjavi tudi sodrug P. s širokim, počim glasom kmetov. Njegov pogled zdrsi izpod nabreklih vek do sodruga S., ki mu prika. Prav tako se tej izjavi priključuje L, toda ta kakor zmerom ne more brzdati svojega jezika: "Ali pa naj mar temu visokospoštovanemu zboru kaj pojasnjam, gospod predsednik?" Odlikovanja se bleste po sodniških prsih, vznemirjenih od jeze. Prepadeni se odmaknejo službeni branilci od kletke. Milieniki so že pograbilili sodruga L, mu zvrli roke na hrbtu, predsednik pa ga, ves bled od jeze, izključil od nadaljnje razprave.